

Posvátno ve světě

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 19. 12. 2007

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 19. 12. 2007

Posvátno ve světě

Zážitek „posvátna“ je skutečností, s níž se přinejmenším v dětství setkává snad každý. Rozhodující však není sám o sobě tento zážitek, který je vlastně dost vágní (takže samo užití slova „posvátno“ je už poněkud matoucí), nýbrž o jeho interpretaci a náboženské využití (resp. zneužití). Náboženské (religiózní) zneužití zmíněného zážitku spočívá v tom, že je interpretován jako setkání s „přítomným“, tj. zde a nyní se projevujícím a demonstrujícím, manifestujícím posvátnem, tj. že posvátnost je přiřazena I něčemu ve světě jsoucímu, světsky danému a tím z ostatního světa vyzdviženému. Svět je tak rozdělen, přímo rozpolcen na dvě „části“, na tu posvátnou a na druhé straně na tu profánní. To náleží přímo k základnímu charakteru náboženství a náboženskosti: jde o jakýsi schizoidní, podvojný vztah jak k věcem (skutečnostem) ve světě, tak k životu samému; právě život sám je také rozpolcen na doby posvátné a doby „obyčejné“, běžné, na každodennosti. Právě proti tomuto rozpolcení resp. proti této rozpolcenosti světa a života se staví Ježíš, a to ve zřetelném navázání na četné proroky, kteří tento fenomén také odhalovali a kritizovali. Skutečně „posvátná“ v plném rozsahu může být a je pouze přicházející budoucnost, zatímco nic, co se už uskutečnilo resp. co bylo uskutečněno, si nemůže osobovat nárok na uctívání. V tomto světě, v kterém všichni žijeme, nejsou možné zázraky jakožto zvláštní, z běžného světa vyčleněné skutečnosti, které by mohly být právě chápány jako posvátní či božské; jakmile se nábožensky orientovaní lidé začnou domnívat, že v tomto světě také božské skutečnosti vskutku „existují“ jako manifestace posvátna, jde nutně a bez jakýchkoli výjimek o „službu ukydaným bohům cizím“, vlastně o modloslužbu. Každý božský nárok, který vznáší člověk ať ve vztahu k sobě (když se sám činí bohem) nebo k někomu jinému (tzv. světcům) nebo k nějakým věcem (kouskům těla, zbytkům oděvu nebo jiným stopám po světcích nebo po posvátnu či podobných „manifestacích“), je křivý, falešný, je hrubým proviněním proti skutečně „posvátnému“, jež nikdy není před námi jako danost, jako předmětná skutečnost, ale jen a výhradně jako „to, co přichází“, a to z budoucnosti, a jen hic et nunc.

(Písek, 071219-3.)